

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 9: Δεδομένα Εισόδου	1
Σύνοψη	1
Θεωρία	2
Παραδείγματα	6
Κύρια σημεία	11
Ορολογία	12
Διάβασμα	12
Συχνά λάθη	13
Ερωτήσεις κατανόησης	14
Ασκήσεις	14

Κεφάλαιο 9: Δεδομένα Εισόδου

Στόχοι: μετά από αυτό το κεφάλαιο θα μπορείτε να εξηγείτε γιατί η σύγκριση float με == είναι επικίνδυνη, να ονομάζετε τις τέσσερις πηγές δεδομένων εισόδου, να διαβάσετε χαρακτήρες με getchar μέχρι το EOF και να τους γράφετε με putchar, να εξηγείτε τον ρόλο του buffer και του Ctrl+D, και να διαβάζετε αριθμούς με scanf ελέγχοντας την τιμή επιστροφής της.

Προαπαιτούμενα: [Κεφάλαιο 2](#), [Κεφάλαιο 6](#), [Κεφάλαιο 8](#)

Χρόνος μελέτης: ~2 ώρες

Σύνοψη

Ένα πρόγραμμα παίρνει δεδομένα εισόδου, τα επεξεργάζεται και παράγει δεδομένα εξόδου. Η διάλεξη ξεκινά με δύο διευκρινίσεις (γιατί ένα float δεν είναι «ίσο» με το 3.1 και πώς

ονομάζουμε συναρτήσεις) και περνάει στις τέσσερις πηγές εισόδου: ορίσματα γραμμής εντολών, πρότυπη είσοδο (stdin), αρχεία και δίκτυο. Εστιάζει στην πρότυπη είσοδο: στη `getchar`, που διαβάζει έναν χαρακτήρα τη φορά και επιστρέφει EOF στο τέλος, στην αδελφή της `putchar`, και στη `scanf`, τη «συμμετρική» της `printf` για διάβασμα. Στην πορεία βλέπουμε τρεις κλασικές παγίδες: `char` αντί για `int` για την τιμή της `getchar`, `scanf` χωρίς `&`, και `scanf` χωρίς έλεγχο της τιμής επιστροφής. Σχεδόν κάθε εργασία του μαθήματος διαβάζει είσοδο, οπότε αυτά τα εργαλεία θα τα χρησιμοποιείτε συνέχεια.

Θεωρία

§9.1 Σύγκριση αριθμών κινητής υποδιαστολής με `==`

Ο τελεστής `==` ελέγχει αν δύο τιμές είναι ακριβώς ίσες. Οι αριθμοί κινητής υποδιαστολής (floating point) αποθηκεύονται σε δυαδική μορφή, και οι περισσότεροι δεκαδικοί, όπως το 3.1, **δεν αναπαρίστανται ακριβώς**: αποθηκεύεται η πλησιέστερη τιμή που χωράει. Το `float` (συνήθως 4 bytes) κρατά λιγότερα ψηφία από το `double` (8 bytes), και μια σταθερά όπως το 3.1 είναι `double`. Έτσι, μετά το `float a = 3.1`; το `a` κρατά περίπου 3.0999999046, ενώ στο `a == 3.1` η σύγκριση γίνεται σε `double` με το 3.1000000000...: οι τιμές διαφέρουν και η συνθήκη είναι ψευδής (δείτε το παράδειγμα).

Κανόνας: **μη συγκρίνετε αριθμούς κινητής υποδιαστολής με `==`**. Ελέγξτε αν η απόλυτη διαφορά τους είναι μικρότερη από μια μικρή ανοχή, π.χ. `fabs(a - 3.1) < 1e-6` (η `fabs` είναι στο `math.h`).

§9.2 Ονόματα: `camelCase` και `snake_case`

Για ονόματα από πολλές λέξεις υπάρχουν δύο συνηθισμένα στυλ: **`camelCase`**, όπου κάθε λέξη μετά την πρώτη ξεκινά με κεφαλαίο (`piApprox`), και **`snake_case`**, με μικρά γράμματα και κάτω παύλα (`pi_approx`). Για κώδικα C (και Python) η διάλεξη συνιστά **`snake_case`**: το `pi_approx` είναι (υποκειμενικά) καλύτερο από το `piApprox`. Ο μεταγλωττιστής δέχεται και τα δύο· σημασία έχει να τηρείτε ένα στυλ.

§9.3 Δεδομένα εισόδου και εξόδου

Κάθε πρόγραμμα παίρνει **δεδομένα εισόδου** (input data), τα επεξεργάζεται και παράγει **δεδομένα εξόδου** (output data).

Σχήμα: το πρόγραμμα μετατρέπει δεδομένα εισόδου σε δεδομένα εξόδου.

Τα δεδομένα εισόδου είναι **μια σειρά από χαρακτήρες (bytes)** που δίνει ο χρήστης στο πρόγραμμα. Όταν πληκτρολογείτε τον «αριθμό» 42, το πρόγραμμα λαμβάνει δύο χαρακτήρες, '4' και '2'· η μετατροπή τους σε ακέραιο είναι δική του δουλειά.

§9.4 Οι τέσσερις πηγές εισόδου

1. **Ορίσματα** στη γραμμή εντολών (command-line arguments), π.χ. `./grade 80 100 90`.
2. **Πρότυπη είσοδος** (standard input, `stdin`): κείμενο που γράφουμε, συνήθως με το πληκτρολόγιο, ενώ το πρόγραμμα τρέχει. Είναι το θέμα αυτής της διάλεξης.
3. **Αρχεία** από το σύστημα αρχείων, όπως κάνει η `cat hello.txt` (επόμενες διαλέξεις).
4. **Δίκτυο** ή άλλες πηγές, π.χ. ένα User Interface (επόμενα εξάμηνα). Η `curl`, για παράδειγμα, διαβάζει μια σελίδα από το δίκτυο.

Με τα δύο πρώτα έχουμε καλύψει το «50%». Η πρότυπη είσοδος δεν είναι υποχρεωτικά το πληκτρολόγιο: με ανακατεύθυνση (<) ή σωλήνωση (|) το ίδιο πρόγραμμα διαβάζει από αρχείο ή από την έξοδο άλλου προγράμματος, χωρίς να το «ξέρει».

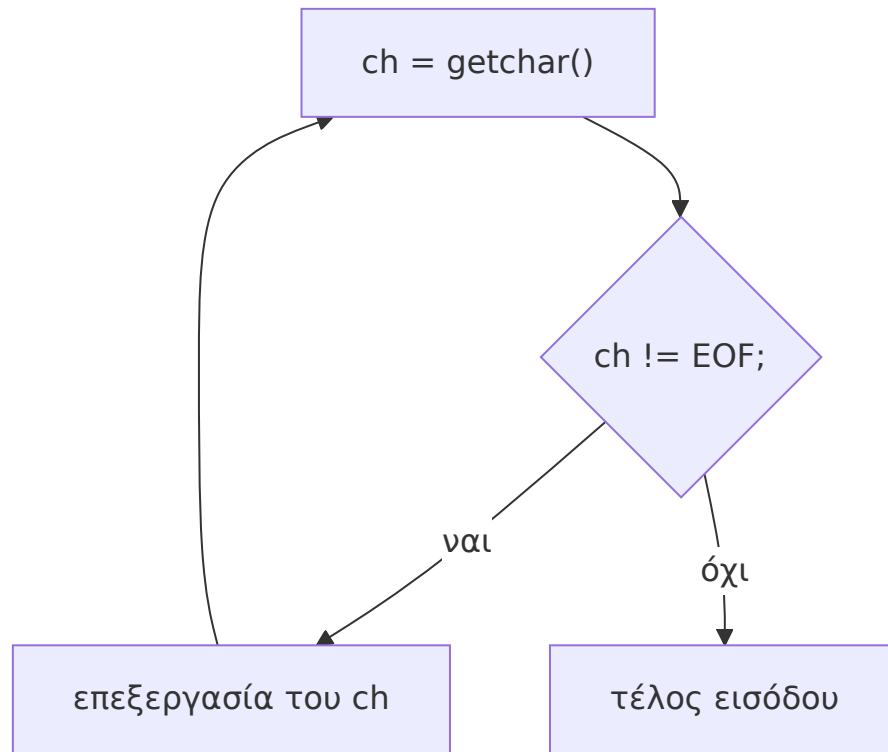
§9.5 Η συνάρτηση `getchar`

Η `getchar`, με μορφή `int getchar()`;, ορίζεται στο `stdio.h`. Δεν παίρνει όρισμα· διαβάζει **έναν** χαρακτήρα από το `stdin`, *εάν υπάρχει*, και τον επιστρέφει ως ακέραιο (τον κωδικό ASCII του). Αν δεν υπάρχει άλλος, επιστρέφει την ειδική τιμή EOF (End-Of-File, -1). Ο τύπος επιστροφής είναι `int` και όχι `char` ώστε να χωράει, εκτός από όλους τους δυνατούς χαρακτήρες, και το EOF, που δεν μπερδεύεται με κανέναν από αυτούς. Για τη συμπεριφορά μιας έτοιμης συνάρτησης της βιβλιοθήκης ανοίγουμε ένα τερματικό και τρέχουμε `man getchar`.

Κάθε κλήση διαβάζει τον **επόμενο** χαρακτήρα, οπότε το βασικό μοτίβο ανάγνωσης όλης της εισόδου είναι:

```
int ch;
while ((ch = getchar()) != EOF) {
    /* επεξεργασία του ch */
}
```

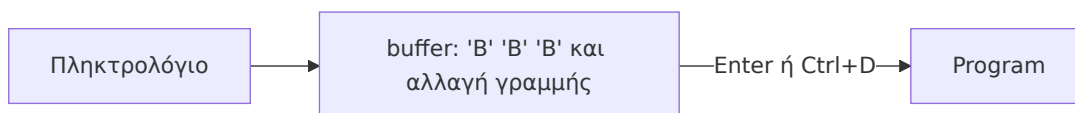
Οι παρενθέσεις γύρω από την ανάθεση είναι απαραίτητες: το `!=` έχει μεγαλύτερη προτεραιότητα από το `=`, και χωρίς αυτές το `ch` θα έπαιρνε το αποτέλεσμα της σύγκρισης (0 ή 1).

Σχήμα: ο βρόχος ανάγνωσης χαρακτήρων μέχρι το EOF.

§9.6 Buffer, Enter και Ctrl+D

Όταν πληκτρολογείτε, οι χαρακτήρες αποθηκεύονται προσωρινά σε έναν **buffer** (ενδιάμεση μνήμη) και προωθούνται στο πρόγραμμα **όταν πατήσετε Enter**, μαζί με την αλλαγή γραμμής '\n'. Αυτή η λειτουργία του τερματικού, με είσοδο ανά γραμμή, λέγεται *canonical mode*. Γι' αυτό η `getchar` «περιμένει» το Enter, και γι' αυτό η γραμμή BBB φτάνει ως τέσσερις χαρακτήρες: 'B', 'B', 'B', '\n'.

Σχήμα: οι χαρακτήρες περιμένουν στον *buffer* μέχρι το Enter ή το Ctrl+D.

Για να δηλώσετε ότι **τελείωσαν** τα δεδομένα, στο Linux πατάτε συνήθως **Ctrl+D**. Το Ctrl+D προωθεί ό,τι υπάρχει στον buffer, χωρίς αλλαγή γραμμής. Αν ο buffer είναι άδειος (στην αρχή γραμμής), το πρόγραμμα δεν παίρνει τίποτα και η `getchar` επιστρέφει EOF· άρα, αν έχετε γράψει κάτι χωρίς Enter, χρειάζεται δεύτερο Ctrl+D. Όταν η είσοδος έρχεται από αρχείο (`./prog < file`) ή σωλήνωση, το EOF έρχεται μόνο του στο τέλος των δεδομένων.

§9.7 Η συνάρτηση putchar

Η `putchar`, με μορφή `int putchar(int c);`, ορίζεται επίσης στο `stdio.h`. Παίρνει έναν χαρακτήρα, τον τυπώνει στο `stdout` και τον επιστρέφει ως ακέραιο· αν κάτι πάει στραβά στο τύπωμα, επιστρέφει `EOF`. Για να τυπώσετε το `C` γράφετε `putchar('C');`. Είναι απλούστερο υποσύνολο της `printf`: το `putchar(ch)` κάνει ό,τι και το `printf("%c", ch)`.

§9.8 Η τιμή της getchar πάει σε int, όχι σε char

Ένα `char` κρατά μόνο 256 τιμές, οπότε δεν μπορεί να ξεχωρίσει το `EOF` από κάθε πραγματικό χαρακτήρα. Στα συνηθισμένα συστήματα, όπου το `char` είναι προσημασμένο, το `byte 0xff` (255) αποθηκεύεται ως -1, δηλαδή ίσο με το `EOF`: ένα έγκυρο `byte` μοιάζει με τέλος εισόδου και το πρόγραμμα σταματά πρόωρα (δείτε την `cat` με `char`). Όπου το `char` είναι απρόσημο, το `EOF` γίνεται 255 και η σύγκριση με `EOF` δεν αληθεύει ποτέ, οπότε ο βρόχος δεν τελειώνει.

Κανόνας της διάλεξης: η μεταβλητή που δέχεται την τιμή της `getchar` δηλώνεται `int`, εκτός αν είμαστε σίγουροι για το τι κάνουμε.

§9.9 Διάβασμα αριθμών χαρακτήρα-χαρακτήρα

Με τη `getchar` μπορούμε να διαβάσουμε και αριθμούς, χτίζοντας την τιμή ψηφίο-ψηφίο: αν `val` είναι η τιμή των ψηφίων ως τώρα, ένα νέο ψηφίο `d` σε βάση `base` δίνει $val \leftarrow base \cdot val + d$. Η τιμή του ψηφίου είναι `ch - '0'`, επειδή τα `'0'...``'9'` έχουν διαδοχικούς κωδικούς ASCII (48...57), και ένας χαρακτήρας είναι έγκυρο ψηφίο σε βάση έως 10 αν `ch >= '0' && ch <= '0' + base - 1`. Αυτό κάνει η `getinteger`. Υπάρχει όμως και έτοιμος τρόπος: η `scanf`.

§9.10 Η συνάρτηση scanf

Η `scanf` ορίζεται στο header file `stdio.h` και διαβάζει δεδομένα εισόδου **πολλών τύπων** από το `stdin`, αποθηκεύοντας τις τιμές τους σε μεταβλητές. Είναι η **συμμετρική της printf**, για διάβασμα αντί για εκτύπωση:

```
int scanf(const char *restrict format, ...);  
int printf(const char *restrict format, ...);
```

Το πρώτο όρισμα είναι μια **συμβολοσειρά μορφοποίησης** (format string) με προδιαγραφές όπως `%d` (int) ή `%f` (float)· τα ... σημαίνουν ότι δέχεται όσα ορίσματα της περάσουμε, ένα για κάθε προδιαγραφή (θα το δούμε σε άλλο μάθημα).

Η μεγάλη διαφορά: στην `printf` δίνουμε **τιμές**, ενώ στη `scanf` τις **διευθύνσεις** των μεταβλητών, με τον τελεστή `&`: `scanf("%d", &n)`. Η `C` περνάει τα ορίσματα με τιμή· με `scanf("%d", n)` η `scanf` θα έπαιρνε ένα αντίγραφο της τιμής του `n` και δεν θα μπορούσε να το αλλάξει. Με το `&n` μαθαίνει τη θέση του `n` στη μνήμη και γράφει εκεί την τιμή που διάβασε. Οι διευθύνσεις είναι το θέμα του [Κεφαλαίου 11](#).

§9.11 Κενά και πολλές τιμές

Μία κλήση μπορεί να διαβάσει πολλές τιμές: `scanf("%d %d", &n1, &n2)`. Καθώς ψάχνει για δεκαδικό ψηφίο, η `%d` **προσπερνά κενούς χαρακτήρες και αλλαγές γραμμής** πριν από τον αριθμό, οπότε η είσοδος `2 4` δίνει `n1 = 2` και `n2 = 4`, όπως και αν οι αριθμοί ήταν σε διαφορετικές γραμμές.

§9.12 Η τιμή επιστροφής της `scanf`

Η `scanf` επιστρέφει **πόσα δεδομένα εισόδου διάβασε** και αποθήκευσε. Αν η είσοδος τελειώσει πριν διαβάσει οτιδήποτε, επιστρέφει EOF. Για `scanf("%d", &n)`:

Τιμή επιστροφής	Σημασία	Το n
1	διαβάστηκε ακέραιος	έχει τη νέα τιμή
0	η είσοδος δεν ξεκινά με αριθμό (π.χ. hello)	δεν άλλαξε
EOF	τέλος εισόδου (π.χ. Ctrl+D)	δεν άλλαξε

Αν δεν ελέγξουμε την τιμή επιστροφής και η ανάγνωση αποτύχει, το πρόγραμμα συνεχίζει με τα «σκουπίδια» μιας μη αρχικοποιημένης μεταβλητής. Άρα ένα πρόγραμμα που δεν ελέγχει τι επέστρεψε η `scanf` **δεν είναι σωστό**. Γράφουμε, για παράδειγμα, `if (scanf("%d", &n) != 1) { printf("Invalid input\n"); return 1; }`.

Παραδείγματα

§9.13 OK ή Not OK;

Εφαρμόζει τη σύγκριση με `==`. Τι θα τυπώσει το παρακάτω πρόγραμμα;

```
#include <stdio.h>
int main() {
    float a = 3.1;

    if(a == 3.1)
        printf("OK\n");
    else
        printf("Not OK\n");
    return 0;
}

$ ./one
Not OK
```

Το `a` κρατά το 3.1 στρογγυλεμένο σε `float`, ενώ το 3.1 της σύγκρισης είναι `double` με μεγαλύτερη ακρίβεια. Με `a == 3.1f` (σταθερά `float`) θα τυπωνόταν 0Κ, αλλά η ασφαλής λύση είναι η σύγκριση με ανοχή.

§9.14 Διαβάζω και τυπώνω έναν χαρακτήρα

Εφαρμόζει τη `getchar` και τον έλεγχο για EOF.

```
#include <stdio.h>
int main() {
    printf("Gimme a char: ");
    int ch = getchar();
    if (ch != EOF) {
        printf("You gave the char: %c\n", ch);
    } else {
        printf("input ended\n");
    }
    return 0;
}
```

```
$ ./chartest
Gimme a char: BBB
You gave the char: B
```

Η `getchar` διαβάζει **μόνο έναν** χαρακτήρα, το πρώτο B· τα BB\n μένουν αδιάβαστα. Αν πατήσετε αμέσως Ctrl+D, τυπώνεται `input ended`.

§9.15 Μετρητής χαρακτήρων

Διαδοχικές κλήσεις της `getchar` διαβάζουν διαδοχικούς χαρακτήρες. Τι κάνει το παρακάτω πρόγραμμα;

```
#include <stdio.h>
int main() {
    int ch, sum = 0;
    printf("Enter characters: ");
    while( (ch = getchar()) != EOF ) {
        printf("%c", ch);
        sum++;
    }
    printf("\nTotal characters: %d\n", sum);
    return 0;
}
```

```
$ ./charcount
Enter characters: we'll always have paris
```

```
we'll always have paris
Total characters: 24
```

Τυπώνει ξανά ό,τι διαβάζει και στο τέλος το πλήθος των χαρακτήρων. Η φράση έχει 23 χαρακτήρες· ο 24ος είναι το '\n' του Enter. Η γραμμή επαναλαμβάνεται μόλις πατήσετε Enter (τότε φτάνει ο buffer στο πρόγραμμα) και το σύνολο τυπώνεται με το Ctrl+D.

§9.16 Μια cat με char

Εφαρμόζει τις getchar/putchar και τον κανόνα «int, όχι char». Τι πρόβλημα έχει η παρακάτω υλοποίηση της cat;

```
#include <stdio.h>

int main() {
    char c;
    while((c = getchar()) != EOF)
        putchar(c);
    return 0;
}

$ echo -e "hello\xffworld" | ./cat
hello
$ echo -e "hello\xffworld" | cat
hello world
```

Το echo -e βάζει το byte 0xff ανάμεσα στις δύο λέξεις. Η πραγματική cat το αντιγράφει (το τερματικό το δείχνει ως  ). Η δική μας το αποθηκεύει στο char c ως -1, το βρίσκει ίσο με EOF και σταματά. Η διόρθωση είναι μία λέξη: int c;.

§9.17 Η συνάρτηση getinteger

Εφαρμόζει το διάβασμα αριθμών χαρακτήρα-χαρακτήρα. Θέλουμε ένα πρόγραμμα addnums που διαβάζει δύο αριθμούς και τους προσθέτει:

```
$ ./addnums
Give me a number: 40
Give me another number: 2
Total: 42
```

Ένας τρόπος είναι με τη getchar, φτιάχνοντας μια συνάρτηση getinteger που διαβάζει τους χαρακτήρες έναν-έναν και τους μετατρέπει σε αριθμό. Τι κάνει;

```
#define ERROR -1          // Return value for illegal character

int getinteger(int base) {
    int ch;                // No need to declare ch as int - no EOF handling
```

```

int val = 0; // Initialize return value
while ((ch = getchar()) != '\n') // Read up to new line
    if (ch >= '0' && ch <= '0' + base - 1) // Legal character?
        val = base * val + (ch - '0'); // Update return value
    else
        return ERROR; // Illegal character read
return val; // Everything OK - Return value of number read
}

```

Διαβάζει μέχρι την αλλαγή γραμμής· για κάθε έγκυρο ψηφίο της βάσης ενημερώνει το `val`, και με τον πρώτο μη έγκυρο χαρακτήρα επιστρέφει `ERROR` (-1). Με είσοδο 42 σε βάση 10 το `val` γίνεται 4 και μετά $10 \cdot 4 + 2 = 42$ · με `getinteger(2)` και είσοδο 101 γίνεται 1, 2, 5. Το `addnums` προκύπτει καλώντας τη δύο φορές. Ο άλλος τρόπος για το ίδιο αποτέλεσμα είναι η `scanf`. Στις σημειώσεις η ίδια συνάρτηση μετατρέπει δυαδικούς σε δεκαδικούς και αντίστροφα.

§9.18 Τετράγωνο με `scanf`

Εφαρμόζει τη `scanf`. Τι κάνει το παρακάτω πρόγραμμα;

```

#include <stdio.h>
int main() {
    int n;
    printf("Gimme a number: ");
    scanf("%d", &n);
    printf("Square: %d\n", n * n);
    return 0;
}

```

Περνάμε τη διεύθυνση της `n` (`&n`), ώστε η `scanf` να μπορέσει να αναθέσει την τιμή που διάβασε, και τυπώνουμε στο `stdout` το τετράγωνο του αριθμού που γράψαμε στο `stdin`. Τι θα γινόταν αν γράφαμε `scanf("%d", n);`;

```

$ ./scanf
Gimme a number: 3
Segmentation fault

```

Η `scanf` θα χρησιμοποιούσε την (μη αρχικοποιημένη) τιμή του `n` σαν διεύθυνση, και η εγγραφή σε μια τυχαία διεύθυνση που δεν ανήκει στο πρόγραμμα προκαλεί `Segmentation fault`. Ο `gcc -Wall` προειδοποιεί για αυτό το λάθος.

§9.19 Είναι σωστό αυτό το πρόγραμμα;

Εφαρμόζει την τιμή επιστροφής της `scanf`. Το τετράγωνο της προηγούμενης ενότητας **δεν** είναι σωστό, καθώς δεν ελέγχουμε την τιμή επιστροφής της `scanf` (EOF ή ίσως 0):

```

$ ./scanf
Gimme a number: 16

```

```
Square: 256
$ ./scanf
Gimme a number: Square:
1068701481
$ ./scanf
Gimme a number: hello
Square: 1072038564
```

Στη δεύτερη εκτέλεση πατήσαμε Ctrl+D (η scanf επέστρεψε EOF), στην τρίτη γράψαμε hello (επέστρεψε 0). Και στις δύο το n έμεινε με την τυχαία αρχική του τιμή και τυπώθηκε ένα «τετράγωνο» χωρίς νόημα.

§9.20 Δύο αριθμοί με μία scanf

Εφαρμόζει τα κενά και τις πολλές τιμές.

```
#include <stdio.h>
int main() {
    int n1, n2;
    printf("Gimme two numbers: ");
    scanf("%d %d", &n1, &n2);
    printf("Result: %d\n", n1 * n2);
    return 0;
}
```

```
$ ./scanf2
Gimme two numbers:  2  4
Result: 8
```

Τα επιπλέον κενά δεν ενοχλούν, αφού η %d τα προσπερνά ψάχνοντας για ψηφίο. Ένα σωστό πρόγραμμα θα έλεγχε και εδώ ότι η scanf επέστρεψε 2.

§9.21 Συχνότητες γραμμάτων

Εφαρμόζει τον βρόχο ανάγνωσης μέχρι το EOF και «προλαβαίνει» τους πίνακες του [Κεφαλαίου 10](#). Τι κάνει ο κώδικας;

```
int i, ch, total = 0;
int letfr[26]; // Letter occurrences and frequencies array
for (i=0 ; i < 26 ; i++)
    letfr[i] = 0;
while ((ch = getchar()) != EOF) {
    if (ch >= 'A' && ch <= 'Z') {
        letfr[ch-'A']++; // Found upper case letter
        total++;
    }
}
```

```

if (ch >= 'a' && ch <= 'z') {
    letfr[ch-'a']++;          // Found lower case letter
    total++;
}
}

```

Μετρά πόσες φορές εμφανίζεται κάθε λατινικό γράμμα στην είσοδο, χωρίς διάκριση πεζών-κεφαλαίων. Ο πίνακας `letfr` έχει 26 μετρητές, αρχικά 0, και το `ch - 'A'` (ή `ch - 'a'`) δίνει τη θέση του γράμματος στο αλφάβητο (0 για A/a, 25 για Z/z). Το `total` μετρά όλα τα γράμματα, για να υπολογιστούν αργότερα συχνότητες. Το πλήρες πρόγραμμα, που τυπώνει και ιστόγραμμα, είναι στις σημειώσεις.

§9.22 Για το εργαστήριο και τις εργασίες

- Στο [Εργαστήριο 4](#) γράφετε φίλτρα με `getchar/putchar` (`lowercase.c`, `encode.c`, `decode.c`) και τα δοκιμάζετε με σωληνώσεις, π.χ. `echo hello world | ./encode | ./decode`.
- Όταν μια εκφώνηση ορίζει τι γίνεται στο τέλος της εισόδου ή σε λάθος είσοδο, ξεχωρίστε τις τρεις περιπτώσεις της `scanf`: 1, 0 και EOF. Το πρόγραμμα `trolley` της διάλεξης, π.χ., τερματίζει όταν δεν μπορεί να διαβάσει άλλο κόστος.

Κύρια σημεία

1. Οι αριθμοί κινητής υποδιαστολής δεν αναπαρίστανται ακριβώς και ένα `float` δεν είναι ίσο με την ίδια σταθερά σε `double`· δεν τους συγκρίνουμε με `==`.
2. Για ονόματα σε κώδικα C η διάλεξη συνιστά `snake_case` (`pi_approx`) αντί για `camelCase` (`piApprox`).
3. Τα δεδομένα εισόδου είναι μια σειρά από χαρακτήρες (`bytes`) που δίνει ο χρήστης στο πρόγραμμα, από τέσσερις πηγές: ορίσματα, πρότυπη είσοδο, αρχεία και δίκτυο.
4. Η `getchar` διαβάζει έναν χαρακτήρα από το `stdin` και τον επιστρέφει ως `int`, ή EOF (-1) αν δεν υπάρχει άλλος.
5. Η `putchar` τυπώνει έναν χαρακτήρα στο `stdout` και είναι απλούστερο υποσύνολο της `printf`.
6. Η είσοδος από το πληκτρολόγιο περνά από `buffer` και φτάνει στο πρόγραμμα με το Enter (μαζί με το `'\n'`)· το Ctrl+D δηλώνει στο Linux το τέλος της εισόδου.
7. Η τιμή επιστροφής της `getchar` αποθηκεύεται σε `int`, όχι σε `char`, αλλιώς το `byte 0xff` μπερδεύεται με το EOF.
8. Για να μάθετε πώς συμπεριφέρεται μια συνάρτηση της βιβλιοθήκης, τρέξτε `man getchar`, `man scanf` κ.λπ.
9. Η `scanf` είναι η συμμετρική της `printf` για διάβασμα και παίρνει τις διευθύνσεις των μεταβλητών (`&n`)· χωρίς `&` το πρόγραμμα καταρρέει.
10. Η `scanf` επιστρέφει πόσα δεδομένα διάβασε ή EOF· ένα πρόγραμμα που δεν ελέγχει την τιμή επιστροφής της δεν είναι σωστό.
11. Η `%d` της `scanf` προσπερνά κενά και αλλαγές γραμμής πριν από τον αριθμό.

Ορολογία

Ελληνικά	English	Σύντομος ορισμός
δεδομένα εισόδου / εξόδου	input / output data	Ό,τι δίνεται στο πρόγραμμα / ό,τι παράγει.
πρότυπη είσοδος	standard input (stdin)	Η προεπιλεγμένη είσοδος, συνήθως το πληκτρολόγιο.
πρότυπη έξοδος	standard output (stdout)	Η προεπιλεγμένη έξοδος, συνήθως η οθόνη.
τέλος αρχείου	End-Of-File (EOF)	Τιμή (-1) που δηλώνει ότι δεν υπάρχει άλλη είσοδος.
ενδιάμεση μνήμη	buffer	Όπου περιμένουν οι χαρακτήρες πριν φτάσουν στο πρόγραμμα.
κανονική λειτουργία	canonical mode	Το τερματικό στέλνει την είσοδο ανά γραμμή.
συμβολοσειρά μορφοποίησης διεύθυνση	format string address	Το πρώτο όρισμα της printf/scanf, π.χ. "%d %d". Η θέση μιας μεταβλητής στη μνήμη, &n.
τιμή επιστροφής	return value	Η τιμή που δίνει πίσω μια συνάρτηση.
κινητή υποδιαστολή	floating point	Αναπαράσταση πραγματικών (float, double), κατά προσέγγιση.
camelCase / snake_case	camelCase / snake_case	Στυλ ονομάτων: piApprox / pi_approx.

Διάβασμα

- **Διαφάνειες:** [Διάλεξη 9](#), σελ. 1–41. Σύγκριση float και ονόματα: σελ. 2–5· πηγές εισόδου: σελ. 8–13· getchar: σελ. 14–21· putchar και cat: σελ. 22–24· getinteger: σελ. 25–26, 38· scanf: σελ. 27–37· συχνότητες γραμμάτων: σελ. 39.
- **Σημειώσεις:** οι διαφάνειες παραπέμπουν στις σελίδες 28–29, 70–71, 78–79 και 86–87 των σημειώσεων του κ. Σταματόπουλου, δηλαδή στις ενότητες:
 - [Κεφάλαιο 1: Πρώτα προγράμματα σε C](#), «Μετατροπή πεζών γραμμάτων σε κεφαλαία» (Κ04, σελ. 28–29)
 - [Κεφάλαιο 4: Συναρτήσεις, εμβέλεια και αναδρομή](#), «Μετατροπές μεταξύ δεκαδικών και δυαδικών αριθμών» (Κ04, σελ. 70–71)
 - [Κεφάλαιο 5: Δείκτες και πίνακες](#), «Περί ανάγνωσης ακεραίων (και όχι μόνο)» (Κ04, σελ. 78–79) και «Ιστόγραμμα συχνότητας γραμμάτων στην είσοδο» (Κ04, σελ. 86–87)
 - Για αναφορά: [Κεφάλαιο 9: Είσοδος και έξοδος](#), «Είσοδος και έξοδος» (Κ04, σελ. 136–149), με τις getchar, putchar, printf, scanf και την ανακατεύθυνση.

- **Εργαστήριο:** [Εργαστήριο 4](#): ασκήσεις pyramid.c (putchar και scanf), lowercase.c (βρόχος getchar/putchar), encode.c και decode.c (φίλτρα με ανακατεύθυνση και σωληνώσεις)
- **Άλλα:**
 - Αναφορά συναρτήσεων: [getchar](#), [putchar](#), [scanf](#), [printf](#), και οι σελίδες man [getchar](#), [man scanf](#)
 - Wikipedia: [Data buffer](#), [End-of-Transmission character](#), [Camel case](#), [Snake case](#)
 - POSIX: [Canonical mode input processing](#)

Συχνά λάθη

- **== με αριθμούς κινητής υποδιαστολής.** Το float a = 3.1; if (a == 3.1) τυπώνει Not OK. Συγκρίνετε με ανοχή: fabs(a - 3.1) < 1e-6.
- **char για την τιμή της getchar.** Με char c η cat σταματά στο byte 0xff (τυπώνει μόνο hello) ή δεν τελειώνει ποτέ. Δηλώστε int c.
- **Ανάθεση χωρίς παρενθέσεις.** Το while (ch = getchar() != EOF) βάζει στο ch 1 ή 0, όχι τον χαρακτήρα. Γράψτε while ((ch = getchar()) != EOF).
- **Ξεχνάτε το '\n'.** Ο μετρητής χαρακτήρων βγάζει 24 για φράση 23 χαρακτήρων: το Enter είναι κι αυτό χαρακτήρας.
- **«Κόλλησε» το πρόγραμμα.** Περιμένει είσοδο. Γράψτε κάτι και Enter, ή Ctrl+D για τέλος εισόδου (δύο φορές, αν έχετε ήδη γράψει κάτι στη γραμμή).
- **scanf χωρίς &.** Το scanf("%d", n) δίνει Segmentation fault. Γράψτε scanf("%d", &n) και μεταγλωττίστε με -Wall για να το πιάνει ο gcc.
- **Δεν ελέγχετε την τιμή επιστροφής της scanf.** Με είσοδο hello ή Ctrl+D τυπώνεται κάτι σαν Square: 1072038564. Ελέγξτε if (scanf(...) != 1).
- **Μπερδεύετε το 0 με το EOF.** Ο έλεγχος scanf(...) == EOF μόνος του δεν πιάνει την είσοδο hello, για την οποία η scanf επιστρέφει 0.

Τι δυσκόλεψε την τάξη

Από τα Kahoot των διαλέξεων: οι ερωτήσεις όπου μια λάθος απάντηση μάζεψε πολλές ψήφους, με το ποσοστό σωστών απαντήσεων.

- **K9.9** Τιμή επιστροφής της scanf με λάθος είσοδο (11% σωστές): Το 42% επέλεξε 42 43, μπερδεύοντας την τιμή επιστροφής της scanf με τις τιμές που αποθηκεύει στις μεταβλητές, και ξεχνώντας ότι σταματά στο hello.
- **K9.8** Πόσες τιμές επιστρέφει η getchar (18% σωστές): Το 64% επέλεξε 256, μετρώντας μόνο τις τιμές ενός byte και ξεχνώντας την επιπλέον τιμή EOF, που είναι και ο λόγος που η getchar επιστρέφει int.
- **K9.7** Μετρητής χαρακτήρων μέχρι την αλλαγή γραμμής (31% σωστές): Το 36% επέλεξε ότι θα τυπώνει 0 1 2 3 ..., θεωρώντας ότι η printf είναι μέσα στον βρόχο· χωρίς άγκιστρα το σώμα της while είναι μόνο η charcount++;.

Ερωτήσεις κατανόησης

- **E9.1** Γιατί η `getchar` επιστρέφει `int` και όχι `char`?¹
- **E9.2** Ποιες είναι οι τέσσερις πηγές δεδομένων εισόδου ενός προγράμματος;²
- **E9.3** Γράφετε `abc` και `Enter`. Ποιους χαρακτήρες διαβάζει η `getchar` από τη γραμμή;³
- **E9.4** Γιατί η `getchar` δεν επιστρέφει αμέσως μόλις πατήσετε ένα πλήκτρο;⁴
- **E9.5** Γιατί γράφουμε `&n` στη `scanf` αλλά `n` στην `printf`;⁵
- **E9.6** Τι επιστρέφει το `scanf("%d %d", &a, &b)` με είσοδο `7 x`;⁶
- **E9.7** Τι επιστρέφει η `getinteger(10)` με είσοδο `4a2` και `Enter`;⁷

Kahoot από το αμφιθέατρο (K9.1–K9.9)

Ερωτήσεις που παίχτηκαν στις διαλέξεις, με το ποσοστό των φοιτητών που απάντησαν σωστά.

- **K9.1** Σύγκριση `float` με `==`: 94% σωστές απαντήσεις
- **K9.2** Πώς στέλνω `EOF`: 90% σωστές απαντήσεις
- **K9.3** Φτάνουν αμέσως τα δεδομένα;: 82% σωστές απαντήσεις
- **K9.4** Η τιμή του `EOF`: 79% σωστές απαντήσεις
- **K9.5** Ο τύπος επιστροφής της `getchar`: 66% σωστές απαντήσεις
- **K9.6** Διάβασμα ακεραίου με `scanf`: 53% σωστές απαντήσεις
- **K9.7** Μετρητής χαρακτήρων μέχρι την αλλαγή γραμμής: 31% σωστές απαντήσεις
- **K9.8** Πόσες τιμές επιστρέφει η `getchar`: 18% σωστές απαντήσεις
- **K9.9** Τιμή επιστροφής της `scanf` με λάθος είσοδο: 11% σωστές απαντήσεις

Ασκήσεις

Ζέσταμα: από τις διαφάνειες (A9.1–A9.10)

- **A9.1** Μετρητής χαρακτήρων με `getchar`: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 20 · ★☆☆ · `trace · slides-lec09-charcount`
- **A9.2** Τι κάνει το πρόγραμμα με τη `scanf`;: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 30 · ★☆☆ · `trace · slides-lec09-scanf-square`
- **A9.3** `scanf` με πολλά ορίσματα: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 36–37 · ★☆☆ · `trace · slides-lec09-scanf-two`
- **A9.4** Άθροισμα δύο αριθμών από την πρότυπη είσοδο: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 25–26 · ★★☆☆ · `programming · slides-lec09-addnums`

¹Για να χωράει, εκτός από όλους τους δυνατούς χαρακτήρες, και την τιμή `EOF` (`-1`), που δεν πρέπει να συμπίπτει με κανέναν χαρακτήρα.

²Ορίσματα στη γραμμή εντολών, πρότυπη είσοδος (`stdin`), αρχεία, και δίκτυο ή άλλες πηγές.

³Τέσσερις: `'a'`, `'b'`, `'c'` και `'\n'`.

⁴Οι χαρακτήρες μένουν στον `buffer` του τερματικού και προωθούνται στο πρόγραμμα όταν πατήσετε `Enter` (ή `Ctrl+D`).

⁵Η `scanf` πρέπει να αλλάξει τη μεταβλητή, άρα χρειάζεται τη διεύθυνσή της· η `printf` μόνο διαβάζει την τιμή της.

⁶1: διαβάστηκε το `a = 7`, ενώ το `x` δεν είναι αριθμός, οπότε το `b` δεν άλλαξε.

⁷`ERROR`, δηλαδή `-1`, γιατί το `'a'` δεν είναι έγκυρο ψηφίο στη βάση 10.

- [A9.5](#) Μια cat με char: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 23 · ★★☆☆ · debug · slides-
lec09-cat-char
- [A9.6](#) OK ή Not OK;: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 3 · ★★☆☆ · trace · slides-
lec09-float-equality
- [A9.7](#) Η συνάρτηση getinteger: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 26, 38 · ★★☆☆ ·
trace · slides-lec09-getinteger
- [A9.8](#) Μέτρηση γραμμάτων στην είσοδο: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 39 ·
★★☆☆ · trace · slides-lec09-letter-frequencies
- [A9.9](#) scanf χωρίς &: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 32 · ★★☆☆ · short-answer ·
slides-lec09-scanf-no-ampersand
- [A9.10](#) Είναι σωστό αυτό το πρόγραμμα;: Διάλεξη 9: Δεδομένα Εισόδου, διαφάνεια 33–35
· ★★☆☆ · debug · slides-lec09-scanf-return

Εργαστήριο (A9.11–A9.14)

- [A9.11](#) Ένα απλό κομπιουτεράκι: Εργαστήριο 2, Άσκηση 1 · ★☆☆ · programming · lab-
lab02-calc
- [A9.12](#) Διάβασμα ακεραίου με scanf: Εργαστήριο 2, Βήμα 3 · ★☆☆ · short-answer · lab-
lab02-readint
- [A9.13](#) Τροποποίηση κειμένου: Εργαστήριο 4, Άσκηση 3 · ★☆☆ · programming · lab-
lab04-lowercase
- [A9.14](#) Κωδικοποίηση και αποκωδικοποίηση κειμένου: Εργαστήριο 4, Άσκηση 4 · ★★☆☆ ·
programming · lab-lab04-encode-decode

Εργασίες (A9.15–A9.17)

- [A9.15](#) Συνεργασία (Prisoner's Dilemma): Εργασία 2 (2023-24), Άσκηση 3 · ★★☆☆ ·
programming · hw-2023-hw2-coop
- [A9.16](#) Το Πρόβλημα του Τρόλεϊ (trolley): Εργασία 0 (2024-25), Άσκηση 3 · ★★☆☆ ·
programming · hw-2024-hw0-trolley
- [A9.17](#) Επεξεργασία Ήχου (soundwave): Εργασία 1 (2025-26), Άσκηση 1 · ★★★ ·
programming · hw-2025-hw1-soundwave

Θέματα εξετάσεων (A9.18–A9.31)

- [A9.18](#) Ραβασάκι: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #0 (Valentine's
Themed), Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex0-q1
- [A9.19](#) Δεκαεξαδικοί: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #1 (Coreutils
Themed), Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex1-q1
- [A9.20](#) Γραμμή και Γράμμα: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #12, Θέμα 1
· ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex12-q1
- [A9.21](#) Ορεκτικό: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #14, Θέμα 1 · ★☆☆ ·
programming · exam-2023-fall-ex14-q1

- [A9.22](#) Πλαγιαστά Γράμματα: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #15, Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex15-q1
- [A9.23](#) Μήνυμα από τον Καίσαρα: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #6 (Crypto Themed), Θέμα 2 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex6-q2
- [A9.24](#) Ανάβεις Φωτιές: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #7 (Star Wars Themed), Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex7-q1
- [A9.25](#) ASCII Encoding: Εξέταση Ιουλίου 2024, Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2024-jul-q1
- [A9.26](#) Αφαίρεση Μη Λατινικών Χαρακτήρων: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #10, Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex10-q1
- [A9.27](#) Αναζητώντας τον Blinky: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #11, Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex11-q1
- [A9.28](#) Ρικακίστικα: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #2 (Pokémon Themed), Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex2-q1
- [A9.29](#) Προσθήκη Νιφάδων: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #3 (Frozen Themed), Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex3-q1
- [A9.30](#) Αποκωδικοποίηση: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #8, Θέμα 2 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex8-q2
- [A9.31](#) Μετρητής λέξεων: Εξέταση Σεπτεμβρίου 2024, Θέμα 4 · ★☆☆ · programming · exam-2024-sep-q4

Σχετικές ασκήσεις από άλλα κεφάλαια

- [A3.7](#) Πυθαγόρειο θεώρημα: Εργαστήριο 2, Άσκηση 2 · ★☆☆ · programming · lab-lab02-pyth
- [A6.15](#) Οι Ακολουθίες Aliquot: Εργασία 0 (2025-26), Άσκηση 3 · ★☆☆ · programming · hw-2025-hw0-aliquot
- [A6.11](#) Κατασκευή πυραμίδας: Εργαστήριο 4, Άσκηση 2 · ★☆☆ · programming · lab-lab04-pyramid
- [A10.18](#) Αναποδογύρισμα: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #5 (HP Themed), Θέμα 1 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex5-q1
- [A10.1](#) Πρόσθεση δύο αριθμών από την είσοδο: Διάλεξη 10, διαφάνεια 5 · ★☆☆ · programming · slides-lec10-addnums
- [A10.11](#) Τι κάνει η getinteger;: Διάλεξη 10, διαφάνεια 17 · ★☆☆ · trace · slides-lec10-getinteger
- [A12.13](#) Αλλαγή Τέρματος: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #13, Θέμα 2 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex13-q2
- [A12.22](#) Το μεγαλύτερο άλμα - rolevault: Εξέταση Σεπτεμβρίου 2026, Θέμα 3 · ★☆☆ · programming · exam-2026-sep-q3
- [A13.11](#) Κάδρο: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #9, Θέμα 4 · ★★ · programming · exam-2023-fall-ex9-q4
- [A14.19](#) Τα Πάνω Κάτω: Online τελική εξέταση Δεκεμβρίου 2023, Εξέταση #4 (Rick Astley Themed), Θέμα 2 · ★☆☆ · programming · exam-2023-fall-ex4-q2

- [A15.7](#) Τι κάνει το πρόγραμμα με την getchar: Διάλεξη 15, διαφάνεια 17 · ★☆☆ · trace · slides-lec15-getchar-count
- [A18.3](#) Υποτείνουσα με scanf: Διάλεξη 18, διαφάνειες 29–30 · ★☆☆ · trace · slides-lec18-hypotenuse
- [A25.8](#) Επενδύσεις στο Χρηματιστήριο: Εξέταση Ιουνίου 2026, Θέμα 3 · ★★☆☆ · programming · exam-2026-jun-q3